

9. Tsai, M.-J. (2009). The Model of Strategic e-Learning: Understanding and Evaluating Student e-Learning from Metacognitive Perspectives. *Educational Technology & Society*, 12 (1), 34–48. Retrieved January 20, 2021, from <https://www.learnlib.org/p/75186/>

10. Turvey, B. E., Crowder, S. (2017). Investigators and the Scientific Method. *Forensic Investigations*, 67–90. doi.org/10.1016/B978-0-12-800680-1.00004-3

11. Wong, L. L. C., Nunan, D. (2011) The learning styles and strategies of effective language learner. *System*, 39 (2), 144–163. doi:10.1016/j.system.2011.05.004.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Інеса Байбакова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Національного університету “Львівська політехніка”.

Наукові інтереси: прикладна лінгвістика, семантика, методика викладання іноземних мов, англійська мова за професійним спрямуванням, теорія та практика перекладу.

Олександра Гасько – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Національного університету “Львівська політехніка”.

Наукові інтереси: прикладна лінгвістика, семантика, методика викладання іноземних мов, англійська мова за професійним спрямуванням, теорія та практика перекладу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Inesa Baybakova – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Foreign Languages Department at Lviv Polytechnic National University.

Scientific interests: applied linguistics, semantics, methods of foreign languages teaching, ESP, theory and practice of translation.

Oleksandra Hasko – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Foreign Languages Department at Lviv Polytechnic National University.

Scientific interests: applied linguistics, semantics, methods of foreign languages teaching, ESP, theory and practice of translation.

УДК 81'42:371

DOI: 10.36550/2522-4077-2021-1-193-337-343

ЕКОКОНЦЕПТИ У ЦИКЛІ РОМАНІВ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ І ПОЛУМ'Я» В АСПЕКТІ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Марина БЄЛОВА (Харків, Україна)

ORCID: 000-0002-1306-9305

e-mail: marywhite7777777@gmail.com

Тетяна ЧІРВА (Харків, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3890-346x>

e-mail: t.d.chirva@gmail.com

Яна РИБЧУК (Харків, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3706-3457>

e-mail: yasya79@gmail.com

БЄЛОВА Марина, ЧІРВА Тетяна, РИБЧУК Яна. ЕКОКОНЦЕПТИ У ЦИКЛІ РОМАНІВ ДЖ. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ І ПОЛУМ'Я» В АСПЕКТІ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ. Становлення сучасного перекладацького дискурсу обумовлено потужним впливом міждисциплінарних досліджень, з-поміж

яких розвиваються екологічні дисципліни гуманітарного спрямування, у зв'язку з чим поява екології перекладу стає закономірною та актуальною. Робота містить результати аналізу векторів динаміки екозмислів, втілених низкою екоконцептів шляхом їхніх реалізацій у циклі романів «Пісня льоду і полум'я» Дж. Мартіна, у процесі перекладу на українську мову. Дослідження спирається на закони сучасної лінгвоекології та теорію гармонізації перекладацького простору.

Ключові слова: екоконцепт, екосенс, еколінгвістика, перекладацький простір, теорія гармонізації.

BELOVA Maryna, CHIRVA Tetyana, RYBCHUK Yana. ECOCONCEPTS IN J. MARTIN'S "A SONG OF ICE AND FIRE" IN THE ASPECT OF THEIR TRANSLATION INTO UKRAINIAN. The formation of the present-day translation discourse is stipulated by the influence of interdisciplinary research, including the development of environmental discipline in the humanities, in the connection with which the emergence of the ecology of translation is natural and relevant. The work contains the results of the analysis of the dynamics vectors of ecosenses embodied by a number of ecoconcepts by means of their implementation in the series of novels by J. Martin "A Song of Ice and Fire" in its translation into Ukrainian. The study is based on the laws of the present-day linguistic ecology and the theory of harmonization of the translation space. In accordance with the positive dynamics vector of translation the harmonization of the translation space is achieved by preserving the identifies ecosenses. In accordance with negative dynamics vector of translation the harmonization of the translation space is not achieved: ecosenses are lost.

Key words: ecoconcept, ecosence, ecolinguistics, the translation space, the theory of harmonization.

Постановка проблеми. Робота присвячена дослідженню процесу актуалізації ключових концептів художнього тексту (фентезійного твору «Пісня льоду і полум'я» Дж. Мартіна) у світлі еколінгвістичного підходу у перекладознавстві. Питання, що вирішуються у роботі, відносять її до розряду робіт з когнітивної лінгвістики, еколінгвістики та теорії перекладу. Представлене дослідження характеризується комплексним характером, чия актуальність визначається необхідністю обґрунтування еколінгвістичного підходу у перекладознавстві, що базується на ідеї екологізації людської свідомості та передбачає, що в тексті, як в системі гетерогенних смислів, мають виявлятися характеристики, що збігаються з параметрами об'єктів природи, оскільки у мові діють ті самі закони, що і в природі (Москальчук, 2003).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Поштовхом до підвищеного інтересу лінгвістів до дисциплін з екологічною складовою стало визнання пріоритетності природного середовища та умов взаємодії усіх організмів у цьому середовищі (Водопьянов, 2003: 42). Імпульсом для розробки основ лінгвоекології перекладу стали багаточисельні дослідження в області еколінгвістики та екології. Вихідні положення і принципи нового наукового напрямку сформульовані Н.М. Белозерою, Н.В. Лобунець (Белозерова, Лобунец, 2012), Л.В. Кушніною та Є.М. Пилаєвою (Кушніна, Пылаева, 2014). Важливою передумовою вивчення екології перекладу є розгляд мови в якості екосистеми, яку закладають Г.Г. Молчанова (Молчанова, 2016), Л.В. Кушніна, П.Р. Юзманов (Кушніна, Юзманов, 2010), зауважуючи, що мову можна розглядати як екосистему, тому що як й екосистема, що складається зі співтовариства живих організмів, які мешкають у певному середовищі та мають множинні зв'язки з цим середовищем, мова складається з підсистем, занурених у контекст культури та країни, і маючих складні взаємовідносини та взаємозв'язки між рівнями мови та з іншими мовами.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Еколінгвістика є відносно новим напрямом сучасного мовознавства, а її постулати стосовно теорії перекладу лише починають виокремлюватися в окрему дисципліну (екопереклад), у межах якого лише здійснюються поодинокі спроби окреслити можливі напрями розвитку аналізу та опису метамови (таких понять, як екоконцепт, екозмисл, еколінгвістичні складові, вектори динаміки концепту). Наразі завершено дисертаційне дослідження ключових екоконцептів перекладацького простору роману А.В. Іванова «Географ глобус пропил» в аспекті його перекладу на французьку мову (Пылаева, 2015). Екоконцепти англійських текстів в аспекті перекладу, загалом, а також текст циклу романів Дж. Мартіна «Пісня льоду та полум'я», зокрема, в аспекті перекладу екозмислів, що «стоять» за ключовими екоконцептами романів, ще не розглядався.

Головною темою циклу романів є ідея протистояння, яка реалізується на тлі природних явищ, що змінюються, – літа та зими, що має його надовго замінити. Окрім основних сюжетних ліній, досить велику роль у тексті відведена описам природи. Вони тісно пов'язані з основними подіями у долях героїв, метафорично віддзеркалюючи довічну боротьбу людини з життєвими труднощами та негараздами. Проаналізувавши текст циклу романів, методом

суцільної вибірки, ми виявили чотири основні екоконцепти, які створюють єдиний екосмисл твору. З-поміж них: WIND / ВІТЕР, COLD / ХОЛОД, WATER / ВОДА, FROST / МОРОЗ.

Формулювання цілей статті. Мета аналізу полягає у виявленні динаміки екосмислів у просторі перекладу, що залучаються в процесі актуалізації ключових екоконцептів художнього тексту. У зв'язку з поставленою метою у роботі поступово вирішуються такі завдання: 1) описати одиниці аналізу метамови традиційної теорії перекладу та екології перекладу: еквівалентність, адекватність, перекладацькі трансформації, екосмисл, екоконцепт, еколінгвістичні складові, гармонізація перекладу; 2) виявити методом суцільної вибірки із тексту фентезійного твору «Пісня льоду і полум'я» Дж. Мартіна репрезентанти екоконцептів; 3) проаналізувати перекладацькі еквіваленти виявлених репрезентантів екоконцептів; 4) проаналізувати вектори динаміки екосмислів у перекладацькому просторі художнього тексту – твору «Пісня льоду і полум'я» Дж. Мартіна (позитивний та негативний).

Виклад основного матеріалу дослідження. Екологія перекладу є самостійним напрямом дослідження, що активно розвивається та має власну метамову. У цьому напрямі *процес перекладу* як прояв міжмовних та міжкультурних взаємодій є екосистемою зі своїми власними підсистемами, набагато більш розгалуженою та більш складною для вивчення, оскільки знаходиться на перетині як мінімум двох екосистем, що контактують.

Людина не просто не пристосовується до власного природного середовища, а, скоріше, робить усе можливе, щоб змусити середовище пристосуватися до власних потреб та цінностей. Вживання людини напряму залежить від її здатності адекватно диференціювати та категоризувати інформацію/знаки навколишнього світу під час інтеграції з соціальним, культурним та природним середовищем, частиною якого вона є.

Саме тому у центрі уваги екології перекладу опиняється *екосмисл*, який виводиться перекладачем із значень тих слів, словосполучень, виразів тексту оригіналу, які містять елементи оточуючого середовища та співвідносяться з емоційним станом людини – еколексем (назв рослин, тварин, інших об'єктів природного середовища (вода, земля, повітря тощо), термінів екології, еколінгвістичних складових (компонентів-фітонімів/зоонімів фразеологічних одиниць). При цьому, екологія перекладу покликана (на відміну від традиційної теорії перекладу, сконцентрованої на пошуку засобів еквівалентності або адекватності передачі тексту оригіналу за допомогою ЦМ) **гармонійно** транспортувати екосмисли оригіналу в екосмисл перекладу з його послідовним входом в іншу культуру (Пылаева, 2014: 174).

Так, в основу екології перекладу покладено *теорію гармонізації*, основним постулатом якої є те, що «тексти перекладу та оригіналу мають бути гармонійними щодо смислів, які вони виражають» (Кушнина, Юзманов, 2010: 43). Задля досягнення гармонізації перекладу перекладацький простір подається у вигляді поля, у структурі якого особливе місце займає природно-біологічний компонент, де здійснюється породження екосмислу. Екосмисл зазнає синергетичного впливу з боку інших смислів, які виявляються у полях суб'єктів перекладацької комунікації (автора, перекладача та реципієнта), і в результаті гармонізації смислів усіх полів відбувається породження гармонічного тексту перекладу, смисли якого пропорційні смислам тексту оригіналу (Кушнина, Пылаева, 2014: 74). Якщо переклад вдало вписується у приймаючу культуру і в ньому, як і в оригінальному тексті, виявляються риси культурно- та природосообразності, то його слід визнати гармонійним (Пылаева, 2014: 174).

Вивчення екосмислів у межах екології перекладу потребує виявлення матеріалу дослідження. За нього приймають «одиницю мови або мовленнєвого акту, або текст, який так чи інше віддзеркалює взаємодію людини з оточуючим середовищем» (Белозерова, Лобунец, 2012: 9). Матеріал, що вивчається, розглядається як складна, самоорганізована (синергетична) система, в якій виявляються «екологічні» компоненти – категорії, що виступають у якості критеріїв або ознак тексту як системи. До таких категорій належать й екоконцепти, які створюють єдиний екосмисл тексту, що виступає в якості матеріалу й цього дослідження.

Концепт наразі є ключовим поняттям мовознавства у сфері лінгвокогнітивних досліджень і має низку трактувань в залежності від мети, задач та матеріалу дослідження (О.С. Кубрякова, А.Д. Белова, В.З. Дем'янков, В.І. Карасик, С.Г. Слишкін, І.С. Шевченко, О.І. Морозова та ін.). В основу поняття екоконцепту покладено трактування концепту як

лінгвокультурологічного явища, оскільки лінгвоекоекологія перекладу, для якої екоконцепт є важливою одиницею її метамови, розглядає мову як невід’ємну складову у ланцюзі взаємовідносин між людиною, суспільством, її культурою та природою.

Так, концепт як предмет лінгвокультурології тлумачиться як складний когнітивний конструкт, що віддзеркалює процес пізнання світу, досвід та знання про світ представниками лінгвокультурної спільноти (карасик, 2001). Виходячи з розуміння концепту у лінгвокультурології, **екоконцепт** трактуємо як *багатовимірну розумову одиницю, що має різні форми мовного вираження, в основі формування якої лежать гетерогенні смисли і яка володіє емоційно-особистісною, природною та культурною складовою* (Плюснина, 2016).

Репрезентантами природної складової екоконцепту можуть бути номени тваринного і рослинного світу, пор року, природних копалин, елементів ландшафту, водойм тощо; культурної складової – реалії, пов’язані з історією країни, національними традиціями, артефактами, релігійними символами або приладдя релігійного культу, фольклорні твори; емоційно-особистісної – лексеми, пов’язані з виразом емоційного стану особи (Плюснина, 2016).

Під час екоперекладацького аналізу зазначених репрезентантів екоконцептів у ВМ та ЦМ вихідні екосмисли у перекладацькому просторі тексту можуть характеризуватися такими векторами динаміки, що відбивають взаємозв’язок людини, культури та природи:

- 1) позитивний (збереження та приріст екосмислів);
- 2) нейтральний (слабшання екосмислів);
- 3) негативний (втрата (спотворення) вихідного екосмисла) (Плюснина, 2016).

Послабшання екосмислів сигналізують про адекватність перекладу, їхнє збереження – про еквівалентність перекладу, а приріст – про гармонізацію перекладу, що обумовлює відповідність екосистем текстів оригіналу та перекладу. Негативна динаміка екосмислів у перекладацькому просторі, їхня втрата характеризується дисгармонією та свідчить про нульову актуалізацію екоконцептів (Пылаева, 2015).

У межах цієї роботи розглянемо приклади позитивного та негативного векторів динаміки екоконцептів в обраному для аналізу тексті, скориставшись його українським перекладом Н. Тисовської.

Позитивний вектор динаміки екосмислів:

Як вже зазначалося, позитивний вектор динаміки екосмислів характеризується збереженням та приростом екосмислів під час перекладацької діяльності. Проілюструємо цей процес на конкретну прикладі.

(1) *The young knight turned back to his grizzled man-at-arms. Frostfallen leaves whispered past them, and Royce’s destrier moved restlessly. What do you think might have killed these men, Gared?” Sir Waymar asked casually. He adjusted the drape of his long sable cloak.*

“It was the cold,” Gared said with iron certainty. “I saw men freeze last winter, and the one before, when I was half a boy. Everyone talks about snows forty foot deep, and how the ice wind comes howling out of the north, but the real enemy is the cold. It steals up on you quiter than Will, and at first you shiver and your teeth chatter and you stamp your feet and dream of mulled wine and nice hot fires. It burns, it does. Nothing burns like the cold. But only for a while. Then it gets inside you and starts to fill you up, and after a while you don’t have to strengthen to fight it. It’s easier just to sit down or go to sleep. They say you don’t feel any pain toward the end. First you go weak and drowsy, and everything starts to fade, and then it’s like sinking into a sea of warm milk. Peaceful, like (Martin, 2011).”

Наведемо переклад цього фрагменту.

– *Отже, яка, по-твоєму, була причина смерті цих людей, Гаред? – про між іншим спитав сер Уеймар, поправляючи довгий соболинний плащ.*

– *Холод, - відповів Гаред із залізною впевненістю. - Минулої зими я бачив, як замерзають люди, бачив і позаминулої, коли був ще наполовину хлопчиськом. Всі говорять про сніги глибиною в сорок футів, про те, як крижаний вітер, вис і налітає з півночі, але головний ворог - це холод. Він підкрадається до тебе безшумніше, ніж Уїлл, і спершу ти тільки щулишся і стукаєш зубами, а потім топачеш ногами і мрієш про підігріте вино з прянощами і чудове жарке вогнище. Мороз пече. Ніщо не обпалює, як холод. Але лише спочатку. А потім він проникає всередину тіла, наповнює тебе, поки у людини не залишається сил чинити опір. Легше просто сісти і заснути. Кажуть, що замерзаючи,*

перед кінцем не відчуваєш ніякого болю. Просто слабшаєш і тихенько засинаєш, все немов блякне, а потім наче провалюєшся в море теплого молока, в мир і спокій (Мартин, 2018).

Фрагмент тексту оригіналу описує бесіду лицарів Нічного Дозору про причину загибелі людей. COLD / ХОЛОД є одним з головних екоконцептів роману «Пісня Льоду і Полум'я»: він постає основним ворогом жителів Вестеросу, адже за задумкою автора до королівства кожні десять років приходять дуже довга зима. У наведеному фрагменті на холод покладено відповідальність за смерть людей і щоб показати, наскільки страшним ворогом є холод автор спочатку порівнює його зі звіром (ймовірніше, вовком, який виє і який підкрадається до тебе, ніби він на полюванні), а потім – з бездушним предметом, описуючи його у термінах того, що може робити речовина (проникає всередину і наповнює). Іншими словами, автор використовує зооморфну і предметну метафору, а перекладач вдається до еквівалентного перекладу, зберігаючи відповідні образи. Так досягається гармонійність перекладу за рахунок позитивного вектору динаміки екосмислів («холод – це тварина (вовк)»; «холод – це речовина»), які повністю зберігаються у цільовому тексті.

Негативний вектор динаміки екосмислів:

Як зазначалося раніше, негативний вектор динаміки відтворення екосмислів характеризується їхньою втратою у процесі перекладу. Проаналізуємо цей процес на прикладі:

(2) *Will shared his unease. He had been four years on the Wall. The first time he had been sent beyond, all the old stories had come rushing back, and his bowels had turned to water. He had laughed about it afterward. He was a veteran of a hundred rangins by now, and the endless dark wilderness that the southron called the haunted forest had no more terrors for* (Martin, 2011).

Наведемо переклад фрагменту.

Уіл поділяв це нелегке почуття. На Стіні він провів чотири роки. І коли в перше відправився за неї, то відразу згадав усі старі вигадки і перелякався до смерті. Потім, згадуючи першу вилазку, він сміявся. Сотня походів зробила його ветераном, і нескінченна похмура гущавина, яку жителі півдня звать Зачарованим лісом, більш не здавалася йому жахливою (Мартин, 2018).

У наведеному фрагменті один з героїв згадує свою першу вилазку як лицар Нічного Дозору до Зачарованого лісу і свої почуття під час цієї вилазки – жах. Автор оригіналу для передачі емоційного стану героя дуже вдало залучає метафору *his bowels had turned to water*. Цей троп уперше було ужито у значенні «бути охопленим страхом» у періодичному виданні «Панч» у 1843 році. Використання фрази також проілюстроване в оповіданні Ред'ярда Кіплінга «Близнюки» з «Індійських казок». Ймовірно, значення метафори мотивовано фізіологічним станом, який в психології називають «тривожна діарея»: діарея, поряд з іншими проблемами травлення, які часто супроводжують тривожність, може трапитися через зв'язок між кишечником та мозком; коли людина відчуває стрес, хімічні месенджери передають сигнали від о мозку до кишечника і він іноді реагує на ці сигнали фізичними симптомами, включаючи діарею.

Для слов'ян вода як архетипний символ має універсальну привабливість, пов'язану з її очисною силою, з властивостями підтримки життя. Але для слов'янських народів вода також характеризується амбівалентним ставленням до неї. З одного боку, вода, будучи першоелементом Всесвіту, є священною: все живе вийшло з води, без води неможливе життя на Землі. Одночасно з цим вода становить загрозу для життя людини: за давнім язичницьким уявленням ця субстанція може виступати як джерело зла, загибелі та смерті.

Тож, перекладач на українську мову, залучає прийом деметафоризації, замінюючи метафору її антиподом – «перелякатися до смерті», що, на наш погляд, дещо знижує інтенсивність емоції, яку виявляє герой.

Висновки з даного дослідження і перспективи.

У роботі подані результати аналізу векторів динаміки екосмислів, втілених низкою екоконцептів за допомогою їхніх реалізацій у циклі романів «Пісня льоду і полум'я» Дж. Мартіна, у процесі перекладу на українську мову. Дослідження виконано з опорою на постулати сучасної лінгвоєкології та теорію гармонізації перекладацького простору.

Екологія перекладу, у межах якої виконано це дослідження, розглядає результатом міжмовної та міжкультурної взаємодії гармонійний переклад – переклад, культурологічні

смісли якого адаптовані перекладачем до приймаючої мовної культури і природного середовища.

У зв'язку з поставленими у роботі задачами описано метамову аналізу. У першу чергу, це поняття екоконцепт, який подано як багатовимірну розумову одиницю, що має різні форми мовного вираження, в основі формування якої лежать гетерогенні смисли і яка володіє емоційно-особистісною, природною та культурною складовою. Зазначені складові екоконцепту подані у дискурсі лексемами на позначення емоційних станів особи, номенами тваринного і рослинного світу і культурними реаліями відповідно.

У фокусі уваги цього дослідження опиняються екосмисли, що виводяться перекладачем із значень реалізованих у дискурсі екоконцептів, які містяться у тексті оригіналу в якості елементів оточуючого середовища та співвідносяться з емоційним станом людини. Виявляється, що під час транспотрування виявлених екосмислів може відбутися їх збереження та приріст (позитивний вектор динаміки екосмислів), слабшання (нейтральний вектор динаміки екосмислів) та втрата або спотворення (негативний вектор динаміки екосмислів).

Матеріалом для дослідження було обрано цикл романів «Пісня льоду і полум'я» Дж. Мартіна з огляду на головну тему циклу романів – протистояння, реалізованого на тлі природних явищ, що змінюються. Окрім основних сюжетних ліній, досить велику роль у тексті відведено описам природи, які пов'язані з основними подіями у долях героїв, метафорично віддзеркалюючи довічну боротьбу людини з життєвими труднощами та негараздами.

Проаналізовано два вектори динаміки виявлених в них екосмислів – позитивний та негативний: перший виявився у збереженні метафоричного втілення одного з ключових екоконцепту роману – COLD / ХОЛОД, а другий, навпаки, – у демефоризацій, що спричинила втрату екосмислу.

Перспективу дослідження вбачаємо у дослідженні екоконцептів в інших англомовних текстах в аспекті їхнього перекладу українською мовою.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Белозерова Н.Н., Лобунец Н.В. Эколингвистика: в поисках метода исследования. – Тюмень: ТюмГУ, 2012. – 256 с.
2. Водопьянов П.А. Экологический кризис // Новейший философский словарь. – М.: Книжный Дом, 2003. – С. 1706-1707.
3. Карасик В.И. О категориях лингвокультурологии // Языковая личность: проблемы коммуникативной деятельности. – Волгоград, 2001. – С. 3-16.
4. Кушнина Л.В., Пылаева Е.М. Экология перевода: современные тенденции и подходы // Вестник Пермского университета. Серия: Российская и зарубежная экология. – 2014. – Вып. 2 (26). – С. 70-76.
5. Кушнина Л.В., Юзманов П.Р. Экология перевода: культура vs природа // Экология языка на перекрестке наук: Материалы Научной конференции. – Тюмень: ТюмГУ, 2010. – С. 39-45.
6. Мартін Дж. Гра престолів. Пісня льоду і полум'я. Книга перша. – К.: КМ-Букс, 2018. 800 с.
7. Молчанова Г.Г. Лингвоэкология и современное состояние языка // Вестник МГОУ. – 2016. – № 2. – С. 47-54.
8. Москальчук Г.Г. Текст как синергетический процесс. – М.: УРСС, 2003. – 296 с.
9. Плюснина Е.М. Анализ экоконтцепта «вода» в романе А. Иванова «Географ глобус пропил» и его переводе на французский язык // Международный научный журнал «Инновационная наука». – 2016. – № 3. – С. 184-186.
10. Пылаева Е.М. Актуализация ключевых концептов текста перевода: эколлингвистический подход (на материале романа А.В. Иванова «Географ глобус пропил» и его перевода на французский язык): дис. ... канд. филол. наук. – Тюмень, 2015. – 189 с.
11. Пылаева Е.М. О синергетическом подходе при изучении экологии перевода // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2014. – № 5(35). Ч. 2. – С. 173-177.
12. Martin G. A Game of Thrones. Book One: A Song of Ice and Fire. – London: Harper Collins Publishers, 2011. – 812 p.

REFERENCES

1. Belozerova N.N., Lobunets N.V. (2012). Ekolingvistika: v poiskah metoda issledovaniya. Tyumen: TyumGU, 256 p.
2. Vodopyanov P.A. (2003). Ekologicheskiiy krizis // Noveyshiy filosofskiy slovar. – M.: Knizhnyiy Dom, pp. 1706-1707.
3. Karasik V.I. (2001). O kategoriayah lingvokulturologii // Yazykovaya lichnost: problemyi kommunikativnoy deyatel'nosti. Volgograd, pp. 3-16.

4. Kushnina L.V., Pyilaeva E.M. (2014). Ekologiya perevoda: sovremennyye tendentsii i podhody // Vestnik Permskogo universiteta. Seriya: Rossiyskaya i zarubezhnaya ekologiya. Vyp. 2 (26). pp. 70-76.
5. Kushnina L.V., Yuzmanov P.R. (2010). Ekologiya perevoda: kultura vs priroda // Ekologiya yazyka na perekrestke nauk: Materialy Nauchnoy konferentsii. Tyumen: TyumGU, pp. 39-45.
6. MartIn Dzh. (2018). Gra prestolIv. Plsnya lodu I polum'ya. Kniga persha. K.: KM-Buks, pp.. 800.
7. Molchanova G.G. (2016). Lingvoekologiya i sovremennoe sostoyanie yazyka // Vestnik MGOU. # 2. PP.. 47-54.
8. Moskalchuk G.G. (2003). Tekst kak sinergeticheskiy protsess. M.: URSS, 296 p.
9. Plyusnina E.M. (2016). Analiz ekokontseptu «voda» v romane A. Ivanova «Geograf globus propil» i ego perevode na frantsuzskiy yazyk // Mezhdunarodnyy nauchnyy zhurnal «Innovatsionnaya nauka». # 3. P. 184-186.
10. Pyilaeva E.M. (2015). Aktualizatsiya klyuchevykh kontseptov teksta perevoda: ekolingvisticheskiy podhod (na materiale romana A.V. Ivanova «Geograf globus propil» i ego perevoda na frantsuzskiy yazyk): dis. ... kand. filol. nauk. Tyumen. 189 p.
11. Pyilaeva E.M. (2014). O sinergeticheskom podhode pri izuchenii ekologii perevoda // Filologicheskie nauki. Voprosy teorii i praktiki. # 5(35). Ch. 2. P. 173-177.
12. Martin G. (2011). A Game of Thrones. Book One: A Song of Ice and Fire. – London: Harper Collins Publishers, 812 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Марина Белова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології Харківського національного університету ім. Г.С. Сковороди.

Наукові інтереси: когнітивна лінгвістика, концептологія, еколінгвістика, екологія перекладу, лінгвістична інтердикція.

Тетяна Чірва – учитель англійської мови.

Наукові інтереси: когнітивна лінгвістика, концептологія, еколінгвістика, екологія перекладу, лінгвістична інтердикція.

Яна Рибчук – учитель англійської мови.

Наукові інтереси: когнітивна лінгвістика, концептологія, еколінгвістика, екологія перекладу, лінгвістична інтердикція.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Maryna Belova – PhD, Associate Professor of the Department of English Philology, G.S. Skovoroda Kharkiv Pedagogical University.

Scientific interests: cognitive linguistics, conceptology, ecolinguistics, ecology of translation, linguistic interdiction.

Tetyana Chirva – English language teacher.

Scientific interests: cognitive linguistics, conceptology, ecolinguistics, ecology of translation, linguistic interdiction.

Yana Rybchuk – English language teacher.

Scientific interests: cognitive linguistics, conceptology, ecolinguistics, ecology of translation, linguistic interdiction.

УДК 821.161.2

DOI: 10.36550/2522-4077-2021-1-193-343-347

ЛЕКСИКА ЗБІРКИ НОВЕЛ Ю. М. МУШКЕТИКА «ЗЕЛЕНЕ ЖИТО»

Олена ІЛЬІНА (Харків, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1106-6967>

email: ESljunina@gmail.com

ІЛЬІНА Олена. ЛЕКСИКА ЗБІРКИ НОВЕЛ Ю. М. МУШКЕТИКА «ЗЕЛЕНЕ ЖИТО». У статті подано інформацію про лексику збірки новел видатного українського майстра слова Ю. М. Мушкетика. Наголошено, що автор послуговується експресією розмовної лексики, а також застарілою лексикою, уводить у текст діалектизми й професіоналізми здебільшого з метою створення відповідного колориту, надання персонажу чи місцевості рельєфності. Виокремлено тематичні групи архаїзмів, історизмів, діалектизмів, з'ясовано художню роль індивідуально-авторських новотворів.

Ключові слова: ідіотизм, історизм, архаїзм, діалектизм, професіоналізм, неологізм, семантика.

ILINA Olena. VOCABULARY OF THE COLLECTION OF NOVELS BY YU. M. MUSHKETIK «GREEN RYE». Ukrainian literature is famous for a lot of creative personalities who are the spiritual and moral leaders of the